

יביע אומר הר גילה

ויצא | גליון 377

יב' כסלו תשפ"ד
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב- 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש ר"ת	מוצ"ש	כניסת שבת
17:46	17:10	16:20

העלון מוקדש לרפואת והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן מובה שליט"א | נמית בת תקוה | שיראל בת אור | ר' שלמה בן שושנה דיאל בן גולד דוד יהונתן דיאל בן מובה משה בן מולד רחל בת חנוה גלית בת שולמית. לע"נ- צדוק בן חביבה, ר' דוד בן שרה| אהרון בן שירין. יזנו הנזן- ורד פרחיה בת בתיה שיר בת אסתר | להצלחת- מתפללי בית כנסת 'יביע אומר' הר גילה הי"ו

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו ותפארתנו מרן הרב עובדיה יוסף צדוק"ל
ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

המשך- ברכות הנהנין – ברכת מעין שלושי- א) האוכל תבשיל של דגן כגון, אטריות, דייסא, בורגול, כוסכוסו, וכיוצא בזה, צריך לברך בורא מיני מזונות, ולבסוף ברכה אחת מעין שלש, שהיא ברכת על המחיה. ואפילו אם קבע סעודתו עליהם (שאכל כמאתים ועשרים גרם או יותר), אינו מברך המוציא וברכת המזון, ואף על פי שבפת הבאה בכסנין אם קובע סעודתו עליו צריך נטילת ידים וברכת המוציא וברכת המזון, זהו משום שהוא פת האפוי בתנור, אבל עיסה שנילושה על דעת לבשלה או לטגנה בלבד, אין עליה תורת לחם, אלא ברכתה בורא מיני מזונות וברכת מעין שלש. ואפילו האוכל ממנה כדי שביעה ממש לעולם אינו מברך עליה אלא בורא מיני מזונות ועל המחיה.

ואם טעה ובירך על תבשיל של דגן המוציא לחם מן הארץ, אפילו בדיעבד לא יצא, כיון שאין עליו צורת לחם, אולם אם בירך לאחריו ברכת המזון בדיעבד יצא, שכיון שהוא מזין ומשביע ברכת המזון פוטרנו, כשם שאם אכלו בתוך סעודתו של הפת, או בסוף סעודתו, אינו טעון ברכה לאחריו, שברכת המזון פוטרנו. ומיהו סוגגנים או זאלביה המטוגנות בשמן אף על פי שאפילו בקבע סעודתו עליהם מברך ברכת מזונות ועל המחיה וכנ"ל. מכל מקום בדיעבד אם בירך עליהם "המוציא" וברכת המזון יצא, כיון שיש עליהם תואר לחם, וכן כל כיוצא בזה.

ב) שלוחה שהיא חיטה תפוחה, ברכתה בורא פרי האדמה. [ואם אכל כזית או יותר ממנה, מברך בורא נפשות רבות].

ג) פופקורן העשוי מתירס קלוי, ברכתו בורא פרי האדמה. [ואף על פי שנפסדת צורת התירס, עדיין מברך בורא פרי אדמה, כיון שהכל יודעים שהוא מתירס].

ד) פריכיות אורז ברכתו בורא פרי אדמה, ולאחריהם בורא נפשות רבות. והוא הדין לפריכיות תירס וכדומה. (כיון שאין האורז מבושל כלל, אלא נתפח קצת על ידי חום, והוי כדגן הכוסס את האורז, שמברך בורא פרי האדמה).

ה) תבשיל של אורז [אפילו בלא נתמעך], ברכתו בורא מיני מזונות, ולבסוף בורא נפשות רבות. ואם בירך אחריו על המחיה יצא. והוא הדין אם טעה ובירך אחריו ברכת המזון יצא. ואם טעה בירך על האורז בורא פרי האדמה יצא.

ואורז שלוק שנקרא "שורבה", שעושים לחולים, ובו הרבה מרק ושותים ממנו בכף קימעה קימעה, בתחילה מברך עליו בורא מיני מזונות, כיון שהוא מאכל עב קצת, והמרק נחשב טפל, ולבסוף לאחריו אינו מברך כלל, מפני ששניהם בשתייתו מרוב חומה יותר מכדי שתיית רביעית בבת אחת [ואם האורז של השורבה היה מחוי הרבה, עד שכמעט לא ניכר בתוך המרק שבו, ובלילתו רכה, יש אומרים שיברך עליו בתחילה שהכל. ודו"ק].

המשך בדף אחרון.

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת, שחרית בשעה 06:00, מנחה- 20 דק' לפני שקיעה שיעור תורה ותפילת ערבית

ערבית נוספת בשעה 19:00 ולאחריה שיעור תורה יומי:

יום א'- הרב גדעון מזרחי שליט"א- הלכה שולחן ערוך

בשעה 21:00 ליקוטי מוהר"ן- עם הרב אהוד דהאן

יום ב'- הרב גדעון מזרחי שליט"א- הלכה שולחן ערוך

יום ג'- הרב ניתאי כדורי שליט"א- מוסר

בשעה 20:30 גמרא מסכת תענית.

יום ד'- הרב גדעון מזרחי שליט"א- הלכה שולחן ערוך

בשעה 20:30 שיעור בקדושת המשפחה לנשואים יחד עם הרב

יום ה'- הרב אהוד דהאן שליט"א- פרשת שבוע

עזר תורה לש"ס מי"א י"א בשעה 21:00

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את

הרב אלון עטיה שליט"א

המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

יום שבת

07:30 שחרית ודרשה הרב

14:00 תהילים לילדים בבית הכנסת

14:30 שיעור תורה עם הרב בבית הכנסת

15:30 מנחה וסעודה שלישיית בבית הכנסת

17:00 שיעור תורה

17:10 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו

יום שישי

16:00 שיר השירים

16:20 מנחה

קבלת שבת ודרשת הרב

ערבית

19:30 שיעור תורה

עם הרב בבית הכנסת

שבת שלום ומבורך

השפלה עצמה וינשאף המקום / רמב"ן באגרת

המח. ובמדות: ח) הַרְזִיזוּת וְהַעֲלִלוּת. ט) הַאֲהָבָה וְהַשְׁנָאָה. י) הַגָּאוּה וְהַעֲנָוָה. יא) הַפֶּעַס וְהַרְצוּי. יב) הַפִּילוּת וְהַנְדִיבוּת. יג) הַשְּׂמִיחָה וְהַעֲצִבוּת. יד) הַרְחַמְנוּת וְהַאֲכִזְרִיּוּת. טו) הַהֲתַמְדָּה וְהַבְּטָלָה. טז) הַבְּטָחוֹן וְהַפְחָד. יז) הָאֲמִיצוּת וְהַמְדָּךְ. יח) הַעֲקֻשְׁנוּת וְהוֹתוֹר. יט) הַיִּשָּׁר וְהַרְמָאוּת. כ) הַסְבָּלְנוּת וְהַפּוּכָה. כא) הַפֶּרֶת הַטּוֹבָה וְהַפּוּכָה. כב) אֲהַבַת הָאֲמִת וְהַפּוּכָה. כג) תְּאוֹת הַכְּבוֹד וְהַפּוּכָה. כד) הַקְּנָאָה וְעֵין טוֹבָה. כה) הַחֲצִיפוּת וְדַרְךְ אֲרָץ. כו) אֲהַבַת הַנְּצַחוֹן וְהַכְּנִיעָה. כז) הַתְּמִימוּת וְהַעֲרָמְיּוּת. כח) הַבְּהִילוּת וְהַמְתִּינּוּת. כט) הַרְדִּיפָה אַחַר הַמוֹתְרוֹת, וְהַהֲסַתְּפוּקוֹת. ל) אֲהַבַת עֲצָמוּ מִפְּרֻזָּת, וְהַפּוּכָה נֶפֶשׁ שְׁקֵטָה וְרוּגֵיעָה גַם בְּעֵתוֹת לְצָרָה. לא) נְטִיָּה לְהַתְּבַדְּדוּת, וְאֲהַבַת הַחֲבֵרָה. לב) נְטִיָּה לְשִׁתְּקָה, אֲהַבַת שִׁיחוּת. לג) אֲהַבַת הַחֲקִמָה וְהַעֲדָרָה. לד) הַבִּישְׁנוּת וְהַפּוּכָה. לה) הַסְקָרְנוּת וְהַפּוּכָה. וכן עוד כַּמָּה מִדוֹת דְּקוֹת.

וְכָל הַמְדוֹת וְהַפְּשׁוּנוֹת כֻּלָּם פּוֹעֲלִים בְּעָרְבוּבָא וּבְמַהִירוּת מִבְּלִי לְהַרְגִישׁ בְּהֵן וְהֵמָּה פּוֹעֲלִים וְנִפְעָלִים זֶה מִזֶּה וְכָל הַפְּחוֹת וְהַמְדוֹת כֻּלָּם הֵמָּה לְטוֹבוֹת הָאָדָם הַנִּבְרָא הַלְזָה אִם לְעַבְדוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ אִם לְנִסְיוֹנוֹת, וְהֵמָּה גַם כֵּן נִצְרָכִים לְעִנְיָנוּ הַגְּשָׁמִיּים יוֹם יוֹם וּבָאִם יִחְסַר לְהָאָדָם אַחַת מֵהֵנָּה לְגַמְרֵי יָהּ נִפְרָד חֲסוֹנוֹ בְּתַהֲלוּכוֹת חַיָּיו וְאִפְּנֵי הַשְּׂתַמְשׁוּת בְּהַמְדוֹת מֵהַלְחָק וּמֵהַלְחָק לְקָרֵב וְאִיךְ לְתַקְּנָם לְמַעַן לֹא יִבְאֵד עוֹלְמָו הַנִּצְחִי עַל יְדֵי בְּלִבּוֹלֵי הַמְדוֹת. הָאֲרִיכוּ בְּזֶה בְּסַפְרֵי מוֹסָר.

הַכֹּלל כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וְכָל סוּגֵי חֲקִמָה וְכִשְׁרוֹן וְכָל מִינֵי הַרְגָּשׁוֹת וְהַתְּפַעֲלוֹת כֹּל מִינֵי עֵגֶב וְצֶעַר וְכָל הַמְּאֲרָעוֹת וְהַתְּפִיכוֹת הַזְּמַן הַלֵּל הֵם לְפָחוֹת הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מְחַיֶּה הַחַיִּים וּמְנַהֵיגֵם כְּפִי חֲקִמְתוֹ הַעֲלִיּוֹנָה, וְאִמֵּר הַחֲסִיד בְּתַפְּלוֹתוֹ הוֹבָא בְּסַפֵּר הַקְּדוֹשׁ חוֹבַת הַלְּבָבוֹת פ"י, אֲלֵכִי אֵנָּה אֲמַצְאָה, אֵךְ אֵנָּה לֹא אֲמַצְאָה, נִסְתַּרְתָּ וְלֹא תִרְאֶה וְהַכֵּל מִמֶּךָ מֵלֵא.

אֲשֶׁר קָרָה, וְהַשִּׁיב לוֹ הַרְבַּ צ"ל: בְּקִרְבֵּי תִּזְכֶּה לְבֹן זָכַר... וְלִתְמִיּהוֹתָ מֵהַקֶּשֶׁר בֵּין אֲשֶׁר קָרָה לְבִרְכַת הַרְבֵּי, הַשִּׁיב לוֹ הַרְבֵּי: מִקְרָא הוּא בְּתַהֲלִים (קלו, כג): "שִׁבְשִׁפְלָנוּ - זָכַר לָנוּ, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ", רַמְבַּם, אִם הַשְּׁפִלְתָּ - תִּקְבַּל בֶּן זָכַר... לְסִכּוּם: לְמִדְּנוּ סוּד גָּדוֹל שֶׁאֵתוֹ אֲפָשֶׁר לְהַרִים אֶת הַנֶּפֶשׁ מִשְׁפָּלוּתָהּ, וְהוּא הַשְּׂתַמְשׁ עִם הַעֲנָוָה הָאֲמִתִּית, לְהַתְּרוֹקֵן מֵהַגָּאוּה וּמִן הַתְּחוּשָׁה שֶׁל כַּחַי וְעֵצִים יְדִי, לְהַשְׁלִיךְ הַכֵּל עַל ה', וְאֵז תִּתְרוֹמֵם הַנֶּפֶשׁ וְתִגְדַּל בְּיִצְיָבוּתָהּ וּבְשִׂמְחָתָהּ, בְּכֹךְ תִּצָּא הַנֶּפֶשׁ מִמִּפְתַּח חֲסֵד הַבְּטָחוֹן עֲצָמִי, מִתְּדַמִּית נְמוּכָה, לְתְחוּשָׁה שֶׁל הַתְּרוֹמְמוֹת וְגָאוּה, וְכַעֲנִין הַנְּאָמֵר (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב' יז, ו): "וַיִּגְבַּה לְבֹו בְּדַרְכֵי ה'".

עֲצָה מְעִשִׁית: לְלַמֵּד סְפָרִים הַעוֹסְקִים בְּמַעֲלַת הַעֲנָוָה, וְלִקְחַת מִדָּה זֹו כְּפָרוּקֵט שֶׁכֵּן בַּה טְמוֹן רְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל תַּחֲלוּאָיָה. מִמְּלִץ לְקָרָא בְּסַפֵּר "וְלֵעֲנִיּוּם יִתֵּן חו", מִסְדַּת הַסְּפָרִים שֶׁל הַרְבֵּי טוֹבוֹלְסְקִי, וְעוֹד בְּשֶׁעַר הַ"כְּנִיעָה" לְ"חֻבַּת הַלְּבָבוֹת" וְכוּיָצֵא.

לחות הנפש שבאדם

לחות הנפש שבאדם רבים ומגוונים, בחלקם שיכים לשכלו של האדם, ובחלקם שיכים למדות ותכונות שבאדם, וכלם יצירה נפלאה של הבורא באדם, ורק צריך האדם שתהא דעתו מישבת לידע מה לקרב לנפשו ולשכלו ומה לרחק ולא לחיות בבבלול.

ובענין זה הנה לך דברי הנפלאים של רבנו הק' יעקב ישראל קנייבסקי (הסטיפלר) זצוק"ל:

ומנפלאות השם יתברך ביצירת האדם שבראו עם המון לחות שונים ומשנים זה מזה הן בשכל והן במדות. ואזכיר קצתם מאשר אנו רואים אותם יום יום, כמו א) הזכרון והשכחה. ב) ההעמקה והשטחיות. ג) הסכמה והפכפכיות. ד) האמונה והחשדנות. ה) הדמיון והמשער. ו) דעת מישבת ודעת מבהלת. ז) התמדת העיון ועצלות

בזה יובן הנהגת אסתר המלכה היאך נהגה נגד המן הרשע, שכן מובא בגמרא מגלה (ט"ו ע"ב) מה ראתה אסתר שהזמינה את המן למשתה הזין? כלומר הגמרא מתמיהה מה ראתה אסתר לנהג בהמן הרע כבוד מיוחד להזמינו למשתה הזין, ובאותו משתה קשואלה אחשוורוש מה שאלתה וינתן לך, השיבה: בא המלך והמן גם מחר אל המשתה אשר אעשה להם. מרדכי ועם ישראל בצער ובצום, ואסתר נהגת בהמן כבוד? ומתרצת הגמרא: "אמרה אסתר אולי רגיש המקום וירחם". והבאור הוא, אסתר חשדה בעצמה שמה קשתבא לפני אחשוורוש לבקש על עמה ולהלחם בהמן יעלה בלבה בטחון בעצמה, לומר: אני המלכה, חשובה אני למלך, ובדאי אצליח להפיל את המן, אולם ידעה שאסור לה לבוא לפני אחשוורוש אלא מתוך אמונה ובטחון בה' בלבד, מבלי ליחס לעצמה שום כח בעולם כולל, וכאלו והיא מצדה נטולת כל כח ויכלת. וידעה שרק בכך תנצח את פח הרע והטמאה של המן ותבטל עצתו. וכמבאר לעיל בסגולה הגדולה והנפלאה מהגרא"ח מוולוז'ין, שרק המבטל כל כח שבעולם - מצליח.

והיאך עושים זאת?

השפילה אסתר עצמה להמן, לשונא הגדול ביותר, ובכך השרישה את הכניעה בעצמה לעצמה בכל יכלתה לפני ה', דהינו שעקר כוננתה היה לכנע לה', והביאה זאת לידי בטוי בענוה ושפלות שהשפילה עצמה לפני שונאה, ובזה הצליחה להתרוקן בעצמה מכל בטחון עצמי ולהתמלאות בבטחון בה' בלבד, שכן רק בכך תלויה ההצלחה.

וזה גם סוד הנהגת יעקב אבינו בהשפחתו יתו שבע פעמים עד גשתו לעשו, להכניע את תחושת הכחניות שבו על מנת להתמלאות בבטחון בה' בלבד.

ספר לי יהודי יקר, שפעם בזוהר למאד, ואף הוציאו עליו פשקוילים... והלך במר נפשו להגה"צ רבי מרדכי אליהו זצ"ל, וספר לו את

הנהגות לשבת - הרב חיים רבי

'טהרה גשמית ורוחנית'

טבילה במקוה טהרה בערב שבת קדש מעלתה גדולה, ומוסיפה טהרה וקדושה, ומסייעת לחזרה בתשובה.

האמת היא שמרן הרב עובדיה זצ"ל לא מדבר ולא כותב בספריו הקדושים כמעט לעולם על ענין טבילה במקוה טהרה לגברים, לא קודם התפילה בבוקר, ולא בערב שבת קודש, ולמעשה זה חסידות בעלמא. והרמב"ם (סוף הלכות מקוואות) מביא שאפשר לטבול במי הדעת, כעין כביסה וניקוי יבש, ולצאת טהור. ומרומז בפסוק "וזרקתי עליכם מים טהורים" (יחזקאל לו, כה).

והראב"ד בספרו בעלי הנפש (שער הקדושה), מביא שהטבילה במקוה זו טהרה גשמית, וטהרת המחשבה זוהי טהרה רוחנית. וכמו שכתב מרן החיד"א בספר עבודת הקודש על כעס וגאוה שזה "אבי אבות הטומאה". ואף פסק ביביע אומר (ח"ט עמ' רץ) שאין חובה לטבול במקוה כשמגיע לכותל המערבי, ע"ש. ועל כל פנים מי שמרגיש בזה עבודת ה' והתעלות רוחנית, בודאי אשריו שיכוון עשותו ורגעיו לטבול כל יום וגם בערב שבת קודש, ויכוון להתקדש וקדוש יאמר לו. וידוע שהרמב"ם מעיד על עצמו שלא ביטל טבילה זו.

חייב אדם לקבוע זמן ללימוד תורה כל יום שיעור תורה ביביע אומר

מוקדש להצלחת כל חיילי עם ישראל ומגיני הארץ לרפואת הפצועים והחזרת השבויים

'מציאות מזוית אחרת'

כאשר רחל מבקשת מלאה את דודאי ראובן, לאה מגיבה בצורה שעלולה להראות לא הוגנת.

"המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני" ?

רחל אינה מתוכחת עם לאה ואינה טוענת כי יעקב אמור היה להיות בעלה. אלא אומרת "לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך".

איך נתן להבין זאת ?

התשובה היא כי רחל הבינה שכל אחד קולט את המציאות מזוית הראיה שלו.

לאה הבינה כי מאז ומעולם היו אומרים שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן הגדולה לגדול והקטנה לקטן.

ואם כך פאשר קנה יעקב את הבכורה, קנה את לאה יחד עמה. ואם כן הוא בעלה.

יכלת זו של רחל לקבל את הדעה המנגדת לדעתה שלה בלי ווכוח, היא זו שבסופו של דבר גרמה לכך שה' זכר אותה והיא הרתה.

עלינו ללמד מרחל את ההבנה הזו, והילת לקבל את האחר, גם אם הוא חושב הפוך מאתנו.

מספר על נסוי שנעשה בתיכון במטרה לחדד את ההבנה הזו.

על רצפת הכתה הנחה הספרה 6 כאשר המורה העמיד תלמיד אחד בראש הספרה ואלו תלמיד אחר למרגלותיה.

שני התלמידים נשאלו איזו ספרה מופיעה על הרצפה. האחד אמר 9 והשני אמר 6. ואכן, כל אחד צודק מנקדת מבטו.

למיקך, עלינו להפסיק להביט בעין בקורתית על החושבים שונה מאתנו. אם כי בהחלט נתן לנסות בעדינות, לסייע להם להגיע למקום שלנו ולהביט על המציאות מנקדת המבט שלנו.

התורה נקנת בלמוד חברותא. בגמרא נאמר כי מי שלומד לבד נהיה טפש ועלול לחטא. עצם הלמוד עם אדם שחושב אחרת מאתנו גורם לנו לחדד את ההבנה ולהגיע לאמת. כך זה בכל תחומי החיים.

{ איננו מתייחסים לנושאים צבוריים בהם עלינו לקבל את הכרעת גדולי התורה, אלא לנושאים אישיים }.

הנטייה הטבעית היא לקבל את מי שחולק על דברי כמתנגד שצריך להלחם בו. אך האמת שמטרתו היא לחדד אצלי את ההבנה ולפתח את הדיון. לא לחנם נאמר בתורה "לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו". מה פרוש המנח "עזר כנגדו" ? אלא בכך שהיא כנגדו, היא עוזרת לו.

לכן, בוכוח הבא ביניכם, על כל אחד לזכר שאין כאן מלחמה, אלא הפריה הדדית. בה כל אחד מביא את נקדת המבט שלו. במטרה לחשוף את האחר לעוד מבט.

שבת שלום ומברך
לייעוץ ניתן להתקשר 0523898468.

חושן משפט- הרב יצחק פריי

'משולחן בית הדין'

שאלה : הטלפון הניד שלי נפל לתוך מים והתקלקל . נתתי אותו למעבדה תקונים.

המעבדה נסו בתחלה להחליף מסך וחלק קנה או אחר. ולבסוף אמרו כי מפיון שכל הגוף הפנימי מלא קורוזיה, לא ניתן לתקן את הטלפון.

האם אני מחיב לשלם על החלפת החלקים בעת הבדיקה ?

יש לציין כי המעבדה לא בקשה תשלום על כך.

תשובה : במקרים אלו יש לברר מה הסכום עם המעבדה.

יש מעבדות הלוקחות תשלום על עצם הבדיקה. ויש הלוקחות תשלום רק במדה והצליחו לתקן.

לפי הנשמע מהשאלה, מעבדה זו עובדת על פי האפן השני. ממילא, אין היא מצפה לתשלום על הנסוי והטעיה במהלך התקון.

חיזוק לנשמה

'תהיה פשוט אתה'

בוקר אחד יצא עמית לחצר ביתו וראה עורב. פסע העורב צעד וקפץ, פסע עוד צעד וקפץ. הסתקרן עמית, ניגש לאביו ושאלו: "אבא, מדוע העורב קופץ בהליכתו? מדוע הוא לא פוסע כשאר העופות?"

השיב לו אביו: "שמע בני מה אומר המדרש - 'עורב אחד הגיע לאזור בו מקננות יונים רבות. הסתכל העורב על היונים וראה את הליכתן היפה. קינא העורב ביונים והחל ללכת כמותן.

במשך חודש הלך העורב כמו היונים, עד שהגב שלו נתפס. החליט העורב לחזור להליכתו הרגילה ולא הצליח, הוא שכח כיצד הוא הלך בעבר...

מאז העורב לא הולך אלא קופץ, אין בו את ההליכה שלו ולא את של היונות... הרצון שלו להיות משהו אחר גרם לו לא להיות אפילו עצמו..." (אגדת-חז"ל)

יש מאיתנו שהיו רוצים להיות משהו אחר, להיוולד בארץ אחרת, במשפחה אחרת, עם תווי פנים שונים, גוף אחר וכו' וכו' העיקר שיהיה שונה...

כשאתה רוצה להיות משהו אחר אתה מאבד את מי שאתה באמת, מאבד את המהות האמיתית שלך, זו לשמה אתה הוא מי שאתה.

אדם המחקה את האחר לא רק שלא יהיה כמותו, אלא יאבד גם את מי שהוא באמת. הניסיון להיות משהו אחר גורם לחיים מתוחים, לא שלווים ולא מספקים.

במקום להיות משהו אחר תעצים את מי שאתה, את היכולות שיש רק לך, את המידות הטובות שבך.

אל תסתכל על האחר, גם לו יש את ה"חבילה" שלו, ה"חבילה" שלך מתאימה רק לך, היא מולבשת רק עליך.

הסתכל במראה ואמור לעצמך: "בעולם יש כמוני רק אחד, אני מיוחד, גם אני בן של מלך העולם..."

רונן קרתא

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. "אברהם הוליד את יצחק". מה שם אימו של אברהם? **תשובה**- אמתלאי בת כרנבו (בבא בתרא צ"א)
2. באיזה גיל היה יצחק א. בעקידה ב. כשהתחתן? **תשובה**- א. נעקד בגיל 37 ב. התחתן בגיל 40
3. "ויחפור באר אחרת ויקרא שמה רחובות". מי בנה עיר בשם רחובות? **תשובה**- "מן הארץ ההיא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחובות " (נח, י יא).
4. ציין שתי סיבות לכך שעיני יצחק כהו. (רש"י) **תשובה**- מעשן הקטורת לעבודה זרה שהקטירו נשות עשו. מדמעות המלאכים בעקידה.
5. מנין למדים ש: "אין דומה תפילת צדיק בן רשע לתפילת צדיק בן צדיק?" **תשובה**- מהפסוק: "ויעתר לו ד" (כ"ה, כא) (עיין ברש"י)

חידה

1. "והנה סולם מוצב ארצה ". מה רמוז במילה " סולם " ? (עיין בעל הטורים)
2. לבן רץ לקראת יעקב- "ויחבק לו וינשק לו". מדוע עשה פעולות אילו? (רש"י)
3. כמה ילדים נולדו ללאה?
4. מדוע היו עיני לאה רכות? (רש"י)
5. לפי הגמרא ברכות כ"ו- "תפילות אבות תקנום". כיצד נרמז הדבר בשמותיהם?

לע"נ- רוזה בת ג'מילה

העלון מוקדש

בזכות נשים

שיעור תורה לנשים ונערות יא' שני בשעה 20:45
נא- אאוה הפקפה רבית ריפואזי חינוך וסלז

חברי הקהילה שואלים

יציאת יעקב מבאר שבע – יציאת צדיק מהעיר עושה רושם

והשאלה מפורסמת הרי גם באברהם אבינו עליו השלום ראינו שיצא מאור כשדים וילך חרנה ולא לימדונו רבותינו שם שיציאת צדיק מהעיר עושה רושם?

והנה הכלי יקר על התורה עומד בשאלה זו ומתרץ שברור שיציאת אברהם עשתה רושם, כי לא השאיר צדיק בעיר, אבל ביעקב זה חידוש גדול שאף שנשארו בעיר יצחק ורבה עדיין יציאתו עשתה רושם, ועוד מתרץ כי לא על כל אחד יציאת הצדיק עושה רושם, כי צריך להיות ראוי להרגיש ביציאת הצדיק, וכמו שמביא בספר "נחל אליהו" מעשה ברבי לוי יצחק שהיה רב בזליחוב, והיו לו שם הרבה מתנגדים ונאלץ לעזוב את העיר, בשעה שהוא עזב את העיר, ניגש אליו אחד מאלו שהתנגדו אליו, ואמר לו: חז"ל אומרים שיציאת צדיק מן העיר עושה רושם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה, ואילו עכשיו אני לא רואה שזליחוב נראית פחות זיו פחות הוד ממה שהיה קודם, אני לא מרגיש שכשהרב יצא מן העיר נעשה רושם? אמר לו ר' לוי יצחק: אברהם ויצחק גם יצאו למה זה לא עשה רושם? אלא הפשט שבשביל שזה יעשה רושם צריך שישארו צדיקים בעיר שיהיה מי שיוכל להרגיש את הרושם ופה עכשיו בזליחוב מה נשאר פה בעירנו אין מי שזה יעשה עליו רושם.

ושמעתי בשם הרב יהודה צדקה ע"ה כי התורה חדשה לנו ביציאת יעקב אבינו ע"ה מהעיר שיציאתו עשתה רושם חידוש גדול מאד, כי ביציאת אברהם זה פשוט שנעשה רושם, שהלא היה מכתת רגליו הוא ושרה, ואברהם היה מגייר את האנשים ושרה היתה מגיירת את הנשים ופתח כמין עמותה גדולה של אכילה שתיה ושינה בבאר שבע, שכל מי שהיה רוצה היה יכול לאכול שם, וגם אז היה מקרבם לאבינו שבשמים ללמד אותם האמונה, וברור שיציאתו עשתה הדים רבים ונוצר רושם גדול.

אבל יעקב אבינו איש תם יושב אהלים הייתי אומר שיציאתו לא מורגשת, וזה התורה מדגישה לנו "ויצא יעקב" יציאתו עושה רושם, כי העוסק בתורה משפיע על העיר כולה והוא ההוד שלה והוא הזיו שלה והוא ההדר שלה, ואע"פ שזה אינו נראה לעין וודאי כך הם פני הדברים.

וכלפינו הדברים אמורים לדעת כמה תועלת אדם שעוסק בתורה גורם לעצמו לעירו ולעולם כולו, כמה רווח והצלה מגיע לעצמו לביתו ולעולם כולו ממנו, אם היינו חשים זאת היינו רצים לשיעורי התורה ומבקשים לעצמינו עוד ועוד, ובזה יש להתבונן במה שאנו אומרים כי הם חיינו ואורך ימינו, ומי שמפנה הזמן מהתפל לעיקר ומגיע ללמוד, ממש ללמוד, עוד הלכה ועוד הלכה, עוד דף גמרא, עוד תורה, משפיע השפעות ענקיות לביתו ולכל העולם כולו הרבה יותר מכל פעילות שיעשה.

זכינו בבית הכנסת שלנו שמבינים ערך התורה ואין יום בלי קביעות של תורה ובלו רצון להמשיך עוד ועוד בלימוד תורה כי יודעים העיקר, אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה... זה מה שיש לה' בעולמו, לא ממשלות לא כבישים לא הרים ולא ימים ונחלים, אלא רק לימוד התורה הקדושה, והנה זכינו ללמוד בחבורה הקדושה כל הלכות השכמת הבוקר והלכות ציצית ותפילין הלכה למעשה ועוד כהנה וכהנה אם ירצה ה',

ניקח מזה חיזוק הלכה למעשה ונתאמץ עוד יותר גם כשהזמן דוחק, וכל היום לא הייתי בבית, אין יום בלי שיעור תורה, הלכה, גמרא, מוסר, ואין ספק שאחרי שאדם יתחיל ללמוד כמה זמן ירגיש במוחש ממש כמה תועלת מביא לעצמו ברוחני ובגשמי, יה"ר שנוכח להיות מעבדי ה' העובדים אותו באמת ובתמים.

מבוא בירושלמי וברבותינו הראשונים שכיוון שברך על הברק או על הרעם שוב לא יכול לברך עד יום המחרת בבוקר, בין אם ישן בלילה ובין אם היה ניעור וכמו בברכות התורה, אמנם אם נתבהרו השמים לגמרי ואח"כ שוב התחיל להיות מעונן וראה ושמע ברקים ורעמים יכול לברך שנית.

יושב בביתו ורואה את הברק האם יכול לברך או שצריך לראות ההבזק ממש?

כתב מורנו בחזון עובדיה שהמנהג לברך גם כשלא ראה ממש את צורת הברק, אלא ראה את אורו, כי גם בזה יש התפעלות ממעשה בראשית שצריך לברך ולהודות, אמנם צריך שיראה אור הברק ולא מעט אור שבה ממנו שנכנס לבית כגון שנראה לו שמואר יותר מחמת הברק, זה אינו נקרא שרואה הברק וצריך לפחות שיראה הבזק הברק, וכמובן שצריך לראות הברק לא דרך מכשירים וכיוצ"ב שזה לא דרך ראייה, וכן מסתבר שאם נמצא במקום שאינו מעונן וחברו מדבר איתו בטלפון ושומע קול הרעם, שאין התפעלות מזה ואין לברך, ובפרט שדרך הטלפון אינו קול הרעם ממש אלא קול אחר, ומ"מ אפשר שיברך בלי שם ומלכות.

וכן שומע קול רעם בוודאות, כי לעיתים קול המטוס נשמע לאדם כקול הרעם.

תוך כמה זמן יכול לברך על הברק או הרעם?
זמן הברכה הוא תוך כדי דיבור לראיה או לשמיעה (בין שניה לשתי שניות) א"כ צריך לברך מיד כשרואה הרעם, ואם עבר הזמן אינו יכול לברך על אותו הרעם ויברך שיראה שוב הרעם וכנ"ל כן הדין בשמיעת הרעמים.

ולכן אדם ששומע רעם או רואה ברק דרך חלונה והוא שוכב על מיטתו בלילה יברך מיד ואם חושש שנגע במקומות המכוסים ישפשף ידיו ומיד יברך, ואם לא הספיק יברך אח"כ כשיראה הברק או ישמע הרעם, כי מעיקר הדין יכול לברך ברכה קודם נטילת ידים של בוקר כמשמעות דברי הגמרא בברכות (דף ס') וכן הדין גם אם בלילה צמא ורוצה לשתות ישפשף ידיו בשמיעה ויברך תחילה וסוף. וכן אם נמצאים הציבור בפסוקי דזמרה או בבין הפרקים בקריאת שמע וכן בחזרת הש"ץ ושמעו רעם או ראו ברק, מברכים עליו כיוון שאי אפשר לברך אחר כך.

האם יכול לברך על הברק או הרעם כמה פעמים ביום?

בהמשך לעלון הקודם אדם שרואה ברק או שומע רעם מה יברך?

מי שראה ברק מברך ברוך אתה ה' אלוקיני מלך העולם עושה מעשה בראשית, ואחר כך כששומע הרעמים (שכפי שכתבנו מדרך הבריאה שהברק נראה קודם שנשמע הרעם) יברך על הרעם בשם ומלכות שכוחו וגבורתו מלא עולם, כי הרעם מראה כח וגבורה יותר מן הברק.

אמנם העירוינו בשיעור שכתב מרן הראש"צ שיש לחוש לכתחילה לדעת החכמת אדם שכיוון שלעיתים יש ברק בלא רעם וא"א לברך עליו ולכן אפשר שעדיף שיחכה ויברך ברכה אחת לשניהם, כבר הוכיח במהד"ב (שנת תשס"ז עמוד פ"ב) שהמנהג לברך על הרעם והברק כל אחד ברכה בפני עצמו וכמו שכתב בחזון עובדיה ברכות.

אמנם אם ראה ברק ומיד שמע רעם יברך ברכת עושה מעשה בראשית על שניהם ולא יברך שתי ברכות, ואם בך שכוחו וגבורתו מלא עולם יצא ידי חובה.

וכתב עוד מרן רבנו עובדיה זצוק"ל שיברך ברכות אלו בשם ומלכות כדין הגמרא, שהרי כל ברכה שאין בה שם ומלכות אינה ברכה, ושכן המנהג פשוט היום, וכפי שכתבו רוב ככל רבותינו הראשונים (אמנם צריך לדקדק שרואה הברק ולא מיני תאורות

ועל פירותיה, וכן השותה רביעית יין של ארץ ישראל, חותם על הארץ ועל פרי גפנה, אבל האוכל פת הבאה בכסנין, שעשוי מסתם דגן מחמשת המינים, חותם בברכה אחרונה על הארץ ועל המחיה, כי רוב הדגן של ארץ ישראל, הוא מובא מחוץ לארץ.

ומיהו אם ידוע לו שהדגן מארץ ישראל, כגון מצה שמורה משעת קצירה, שבודאי היא מארץ ישראל, אם עשה עוגות מקמח המצה השמורה שבארץ ישראל חותם על הארץ ועל מחיתה. אבל בברכת המזון חותם על הארץ ועל המזון, ואין לחתום ועל מזונותיה.

ובנוסח חתימת ברכת על המחיה, לא יאמר כמו שאמר בתחילת הברכה על המחיה ועל הכלכלה, אלא יסיים ויאמר: ונודה לך על הארץ ועל מחיתה, ברוך אתה ה' על הארץ ועל מחיתה. ובקמח של חוץ לארץ יאמר על הארץ ועל המחיה. כדי שיהא מעין חתימה סמוך לחתימה. (שם עמוד קצ"ב, קצ"ז. וי"א ח"ו סימן ל' במפתחות).

ומי שאכל פת כסנין ושתה יין, ובירך ברכת על המחיה, ולא כלל בה על הגפן, וחתם על המחיה בלבד, נראה שאין צריך לחזור ולברך על הגפן ועל פרי הגפן, לפי מה שכתבו הפוסקים שהמברך אחר היין ברכת על המחיה יצא. (שם עמוד קפ"ט).

1) עוגה שהורב שלה סוכר וביצים, והמיעוט קמח, מכל מקום מברכים עליה בורא מיני מזונות. ומיהו לענין ברכה אחרונה איכא פלוגתא דרבוותא, ולהלכה אם על כל פנים היה בה כזית דגן בכדי אכילת פרס (דהיינו שלשה ביצים כלומר שישית כ 17 אחוז), ואכל ממנה שיעור כזית, מברך לאחריה ברכת מעין שלש, שהיא ברכת על המחיה. (ואם אין בה כזית דגן בכדי אכילת פרס, רק מעט קמח, ואכל כזית מהעוגה, שב ואל תעשה עדיף, ולא יברך אחריה כלל. וד"ק).

2) והוא הדין לאוכל ממתק בערבי שנקרא בלשון ערבי זנגולא, או רחת חלקום העשוי מעמילן של חטה. (ומיהו כעת הרחת חלקום נעשית מעמילן של תפוחי אדמה, וברכתה שהכל, ולבסוף בורא נפשות רבות). (שם עמוד ק"צ).

3) והוא הדין שיעור כזית פירות משבעת המינים שנשתבחה בהם הארץ, חותם בברכה אחרונה על הארץ

'המשך מורנו ורבנו הלכה למעשה'

ומי שאכל אורז וגם פת הבאה בכיסנין (עוגה), יש אומרים שאפילו אכל זה לחוד וזה לחוד, יברך על המחיה בלבד ויפטור את האורז. ו"א שיברך תחילה בורא נפשות על האורז, ואחר כך על המחיה, וכיער"ש. ומיהו בדיעבד אם בירך תחילה על המחיה יצא דספק ברכות להקל. (שם עמוד קפ"ד, קפ"ז, קפ"ט).

מי שאכל פת כסנין ואורז, ובירך על המחיה לפטור את הפת כסנין, וחשב שאחר כך יברך בורא נפשות על האורז, וכשתיים על המחיה נאמר לו שאין צורך לברך על האורז שכבר יצא ידי חובה בברכת על המחיה, נראה שאין צריך לחזור ולברך בורא נפשות אחר האורז, אף על פי שלא נתכוון בברכת על המחיה על האורז.

וכמו שכתב כיוצא בזה המהר"ש גרמיזאן בשו"ת משפטי צדק (סי' א'), בדין האוכל פירות שברכתם בורא נפשות ושתה מים לצמא, ובירך בורא נפשות רבות על המים, ולא נתכוון על הפירות, כי חשב שהפירות טעונים ברכה אחרת, מכל מקום ודאי שיצא ידי חובה ממילא.